

Erik Vanleeuw

**Dondeynehuis &
Lerkeveld**

*Ignatiaanse spiritualiteit
en pedagogie
in het hoger onderwijs*

Hieronder vindt u een ingekorte versie van een [interview](#) dat verscheen in [GOESTING, Bezieling naar/via Duurzaamheid](#), de blog van **Franky De Cooman**

Waar ben je (beroepsmatig) mee bezig?

Ik ben directeur van het Filosofisch en Theologisch College (www.jezuietenhuis.be) en van 2 studentenhuizen in Leuven en Heverlee: het Dondeynehuis (www.dondeynehuis.be) & Lerkeveld (www.lerkeveld.be).

Lerkeveld is ingebed in het Filosofisch en Theologisch college, een Jezuietenhuis met een rijke geschiedenis. Dat merk je aan de verschillende gemeenschappen die hier samenwonen en -komen: studenten in de Noord- en Zuidvleugel, Jezuieten in het voorhuis en op de ziekenafdeling, organisaties die hier permanent verblijven. Wekelijks lopen hier ook honderden gasten in en uit. De studentenhuisvesting maakt hier dus deel van uit en we trachten op een actieve manier linken te leggen tussen de verschillende groepen en leefgemeenschappen in ons huis. Lerkeveld biedt huisvesting aan iets meer dan 140 studenten.

Het Dondeynehuis, een project van de Jezuieten in samenwerking met de K.U.Leuven, is gehuisvest in COPAL (Colegio Pro Americana Latino), een huis van de K.U.Leuven. Hier wonen meer dan 160 studenten, waarvan een 60-tal geëngageerd zijn in het project van het Dondeynehuis. .

Stimulerende omgeving aanbieden

Wij gaan ervan uit dat de universiteit haar studenten niet alleen een gespecialiseerde opleiding moet bieden, maar hen ook moet aanzetten om de eigen intellectuele ontplooiing in een breder kader te plaatsen. Daarom bieden het Dondeynehuis en Lerkeveld veel meer dan een degelijke accommodatie in het hartje van de universiteit. Als student leef je er samen in groep en kun je er je voltijdse studie verrijken met een keuze uit een vormingsprogramma. Dat programma wil een inzicht bieden in de sociale, culturele en spirituele/religieuze problematiek van onze tijd en van onze samenleving. Op die manier trachten we de andere 'faculteiten', de andere – buiten de intellectuele – noden op te

vangen. We bieden een omgeving aan die stimuleert om de cocon te doorbreken, waarbij het studeren absoluut niet aan de kant wordt gezet. Samen met het studeren, komen andere dingen meer centraal te staan waarbij de jongere kan groeien als mens.

Seminaries, ateliers en modules

In het Dondeynehuis worden seminaries, discussiegroepen en ateliers georganiseerd waaruit je per semester één keuze kunt maken. Verder worden er ook sociale, culturele en religieus/spirituele activiteiten georganiseerd. Studenten van Lerkeveld kiezen één module per academiejaar, maar kunnen ook deelnemen aan het programma van het Dondeynehuis. Andersom kunnen studenten van het Dondeynehuis aansluiten bij het programma van Lerkeveld.

Samen koken en eten: het lijkt simpel

In het Dondeynehuis zijn de studenten opgedeeld in 'keukens', het is de bedoeling dat ze samen, twee maal per week, een warme maaltijd op tafel zetten. Hier wordt 'verbinding' gemaakt, hier wordt gelachen en gehuild, ruzie gemaakt en weer vrede gesloten. Precies wat een mens nodig heeft: een familie, een gezin, een groep van mensen waarop je kan terugvallen, een stuk van je leven bouwen. Maar het brengt ook nog een heel andere dynamiek op gang die cruciaal is in de vorming van jongeren. Samenleven in groep betekent namelijk afspraken maken, leren omgaan met elkaar. De kunst bestaat er dan in om een 'modus vivendi' en liefst nog iets meer dan dat te vinden.

Ook in Lerkeveld werken we hard aan het vormen van een gemeenschap. Studenten zijn er verdeeld over twee grote keukens, maar per gang is er ook een gangverantwoordelijke. Verder hebben we een kotbar waar de studenten elkaar kunnen ontmoeten en een studielokaal waar ze samen kunnen studeren. Buiten beschikken we over sportinfrastructuur en de studenten zelf hebben zich verenigd in een presidium dat allerhande activiteiten organiseert.

Humus

Wat wij dan aan deze studenten trachten te bieden is een soort van humus of voedingsbodem waarop de student zijn intellectuele vorming veel beter en vruchtbaarder kan laten bloeien.

Durven je eigen weg te gaan, in overeenstemming met je eigen diepere verlangen

In het Dondeynehuis en Lerkeveld gaan wij studenten niet zeggen *hoe* ze moeten denken, maar *dat ze denken* is wel belangrijk. Daarbij trachten we hen te helpen om op het spoor te komen van hun eigen diepere verlangen en vooral om het aan te durven om daar tijd voor te maken en daarbij stil te staan. Dat ieder daarbij vertrekt vanuit zijn/haar eigen perspectief en geschiedenis is niet meer dan normaal, dat is ook nodig. Je kan echter maar iets in 'perspectief' zien in open confrontatie met 'anderen'. Precies daarom vinden we het uiterst belangrijk dat studenten (of ze nu praktiserend gelovig, agnostisch of atheïstisch zijn, boeddhist, christen, moslim of Jood, man of vrouw, blank of zwart...) in staat zijn om in dialoog te gaan met elkander. Want alleen zo leren ze gaandeweg hun eigen pad te kiezen.

Universitas

Zonder in kritiek te willen vallen, de moderne universiteit is vandaag hoofdzakelijk een plek geworden waar jonge mensen gevormd worden tot specialisten in een bepaald kennisgebied en waar veel aandacht en concentratie gaat naar het opslaan en verwerken van die kennis. Dat is uiteraard goed, daar moet de universiteit onder meer voor dienen. Maar de universiteit zou ook een plek moeten zijn waar jongeren de kans krijgen om hun culturele, sociale en spirituele achtergrond, hun hart en hun ziel, mee te ontwikkelen en vorm te geven. Ze zou met andere woorden weer meer Universitas moeten worden, een plek waar geïnvesteerd wordt in de vorming van de totale, van de gehele mens. Die totale, gehele mens is veel meer dan alleen maar het intellect, hij is ook hart, ziel en zoveel meer. En ook daarvoor moet zorg worden gedragen.

Botsing wordt ontmoeting

De 'humane' manier van kijken is één manier van kijken, net zoals de 'exacte' manier van kijken één manier van kijken is. Exacte wetenschappers kijken soms/vaak (?) naar humane wetenschappers als 'softies': als het niet empirisch vastgepakt kan worden, dan bestaat het niet. Omgekeerd kijken humane wetenschappers soms met een zeker dedain naar exacte wetenschappers: het moet niet allemaal statistiek of wiskunde zijn, ook daarbuiten is er nog een wereld.

Als dan studenten van de exacte wetenschappen en studenten van de humane wetenschappen elkaar ontmoeten, hangt er niet zelden een soort van 'elektriciteit' in de lucht. Je kan daar rouwig om zijn, maar je kan het ook zien als een kans. En het is precies die kans die we trachten te benutten in onze seminaries, ateliers en modules waar we zoveel mogelijk studenten uit verschillende studierichtingen trachten samen te brengen. Die botsen dan soms met elkaar, maar mits een goede begeleider wordt die botsing meestal een interessante ontmoeting.

Kritische reflectie

Kritische reflectie over zichzelf, de studie en de samenleving, daar trachten we onze studenten voortdurend toe aan te zetten. Kritische reflectie is niet hetzelfde als negativiteit of opzettelijke tegendraadsheid. Met kritische reflectie bedoelen we een open en constructieve houding die loskomt van vooringenomenheid, voorgekauwde ideeën, opvattingen en vooroordelen, een soort van indifferente houding ten aanzien van wat voorligt of zich voortdoet. Indifferentie is dan niet hetzelfde als onverschilligheid, het stelt alleen een onmiddellijk oordeel uit om zo onder de oppervlakte te kunnen kijken, naar de diepte te kunnen gaan (bij jezelf en bij anderen of bij bepaalde vraagstukken) om van daaruit je oordeel te vormen of een keuze te maken. Een gevolg daarvan is ook dat je jezelf op een gezonde manier in vraag leert te stellen: ik neem niet zomaar mijn eigen standpunt voor uniek, onwrikbaar, als dé waarheid. Ik ben bereid om mijn eigen standpunt en mijn geheel van waarden in vraag te laten stellen door anderen, goed beseffende dat dit me uit mijn eigen comfortzone zal halen.

Identiteit: wie ben jij eigenlijk?

Ons project vertrekt vanuit de Ignatiaanse spiritualiteit, vanuit de visie van de stichter van de jezuïeten: Ignatius van Loyola. Ignatius schreef een boekje dat 'Geestelijke Oefeningen' heet. De Geestelijke Oefeningen trachten een kader te bieden waarin diegene die de oefeningen doet kan onderzoeken wat God in hem of haar heeft gelegd als diepste verlangen, waartoe hij of zij zich echt 'geroepen' weet. Gebed en geestelijke onderscheiding moeten helpen bij het nemen van beslissingen en het maken van keuzes. Geestelijke onderscheiding is gericht op het beter aanvoelen van je eigen innerlijke leven (bewegingen), waarbij je de positieve van de negatieve bewegingen leert te onderscheiden.

Een ander belangrijk element in de Ignatiaanse spiritualiteit is "Cura Personalis", een Latijnse uitdrukking die je zou kunnen vertalen als 'zorg voor de gehele persoon'. Breed geïnterpreteerd beschrijft het in feite de verantwoordelijkheid die een leidinggevende, een leerkracht of iedereen die met mensen werkt heeft. Cura Personalis suggereert geïndividualiseerde aandacht voor de noden van de ander, respect ook voor zijn of haar unieke omstandigheden en zorgen en een juiste appreciatie van zijn of haar particuliere talenten en inzichten. De Ignatiaanse leidinggevende of leerkracht gaat met andere woorden bij zijn werknemer/student staan, hem/haar vervoegen en heel aandachtig kijken wie hij of zij is. En met wat aanwezig is, gaat hij dan aan de slag.

Wat maakt dat je er aan begon?

Mijn persoonlijke motivatie om dit werk te doen is het geloof in de mogelijkheden van de echte en waarachtige ontmoeting tussen mensen. Daar begint alles. Ontmoetingen kunnen fout lopen wanneer mensen elkaar niet vinden, niet kunnen luisteren. En dat gaat soms heel snel. Nochtans liggen in de ontmoeting met andere mensen en dus andere opvattingen enorme kansen. Durven we daar dan voor open te staan en niet onmiddellijk te zeggen 'dat is niets voor mij' of 'dat past niet in mijn project'?

Vanuit die gedachte tracht ik jonge mensen, maar bij uitbreiding alle mensen voor wie ik verantwoordelijk ben of met wie ik samenwerk een stukje te vergezellen op 'hun' weg. Met de nadruk op 'trachten'.

Franky De Cooman